

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

Одеського університету
ім. І. І. Мечникова

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 35 (1688). 13 листопада 1987 року.

Ціна 2 коп.

Сьогодні
в наших
руках
доля
великої
справи
революції,
великої
ленінської
справи.

(Із доповіді М. С. Горбачова у Кремлівському Палаці з'їздів).

ЖОВТЕНЬ У НАШИХ СЕРЦЯХ

Урочисте засідання в університеті

5 листопада Актовий зал на Пролетарському бульварі, заловнили ветерани партії, громадянської і Великої Вітчизняної воєн, ветерани праці й університету, викладачі і вчені, студенти і службовці. Урочистий вечір, присвячений 70-річчю Великого Жовтня, коротким вступним словом відкрив секретар парткому І. І. Кондратюк.

З вітанням до учасників зборів звернулися учасники урочистого засідання в Кремлівському Палаці з'їздів, що відбулося 2 листопада в Москві, завідуючий кафедрою історії КПРС Герой Радянського Союзу Н. М. Якупов, ветеран партії й університету кандидат історичних наук Є. В. Гороховська, студентка V курсу філологічного факультету Ірина Новик, студент V курсу історичного факультету Едельберто Лейва Лахара (Куба).

Ректор університету професор І. П. Зелінський вручив великий групі викладачів, учених і робітників університету

Почесні грамоти й медалі «Ветеран праці».

Голова профкому працівників ОДУ Л. Х. Калустян оголосив рішення парткому, ректорату й профкому про занесення на Дошку пошани університету викладачів, учених, робітників і службовців університету, які найбільш відзначились у праці й науковій роботі.

Проректор університету професор В. М. Тоцький зачитав святковий наказ ректорату про захочення працівників і студентів.

В урочистій обстановці було вручено перехідні Червоні прапори і вимпели керівникам колективів, які зайняли перші місця в соціалістичному змаганні на честь 70-річчя Великого Жовтня.

З доповіддю про 70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції виступив проректор університету професор Л. О. Ануфрієв.

Доповідь публікуємо в скороченому варанті.

І тут історія повторилася. Не буквально, певна річ (буквальних повторень минулого не буває), але принаймні в одному відношенні — сили старого капіталістичного ладу зустріли Жовтень з таким же шаленим опором, з яким феодали накинулись на Велику французьку революцію.

Сили капіталізму проголосили Жовтень «помилкою історії», а новонароджений соціалістичний лад — «незаконною дитиною», яку треба, за висловом У. Черчіля, «знищити в колисці».

Справа, як відомо, не обмежилася словесними прокляттями. В хід пішли вогонь і меч.

Імперіалізм, не задушивши нашу революцію в колисці, зробив у 1941 році ще одну спробу розгромити Країну Рад. Розгорнулась небувала за своїми масштабами битва між ударними силами імперіалізму і першою соціалістичною державою. Чотири роки тривав незабутній народний подвиг. Через найважчі випробування, яких ще не судилося ні кому, крізь вогонь і кров найзапекліших боїв прийшов радянський народ до своеї великої Перемоги.

Війна завдала народові горя, від якого ю досі ніють серця мільйонів матерів, вдів і сиріт. Не може бути видовища тяжчого аніж руїни плодів людської праці. Не може бути паоців гіркіших, аніж дим попелищ.

Важкою була гіркота втрат. Але подвиг загиблих надихає живих. Народ-герой, який вкрив себе невимирюючою бойовою славою, знову показав свої чудові яко-

сті — стійкість, самовідданість, працьовість.

У ході соціалістичного будівництва наша країна перетворилася на могутню індустриальну державу з потужним економічним і науково-технічним потенціалом.

Товариши! Протягом тисячоліть країні умі людства шукали форм, які б дали народам змогу без великих мук, без взаємної ворожнечі жити в дружбі і братерстві. І не знаходили розв'язання цієї проблеми. Всі багатонаціональні держави, імперії, об'єднання, які існували досі, — розпадалися за найменших серйозних витривувань. Згадайте імперію Олександра Македонського, Римську імперію, Австро-Угорську імперію. Буквально перед нашими очима агонізувала Британська колоніальна імперія. Тому сьогодні, в вісоти 70-річчя нашої багатонаціональної держави, ще раз дивується прозорливому генію Леніна. Поклавши в основу створення багатонаціональної держави ідеї рівності, товариськості, взаємодопомоги і братерства, він відгадав загадку сфінкса, над якою сушать голови в багатьох районах земної кулі.

За роки Радянської влади на ділі утвердилася рівність народів, їх братне співробітництво. Склався єдиний радянський народ.

З перших днів Жовтня в країні почалася культурна революція. Ми не випадково називамо революцією процес, покликаний зробити культуру надбанням мас. Завдання полягало не лише в тому, щоб навчити людей утвердити нову соціалістич-

(Закінчення на 2-ій стор.)

Ректор університету професор І. П. Зелінський вручав перехідний вимпел і Почесну грамоту завідуючому кафедрою науко-технічного комунізму професору Д. С. Шелесту.

Фото Ю. КОРОЛЬКОВА.

В авангарді перебудови

Ректорат, партійний, профспілковий і комсомольський комітети Одеського державного університету імені І. І. Мечникова прийняли постанову «Про результати соціалістичного змагання серед факультетів, загальноуніверситетських кафедр і наукових підрозділів на честь 70-х роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції».

У постанові відзначено, що колектив ОДУ, втілюючи в життя рішення XXVII з'їзду КПРС і Пленумів Центрального Комітету, а також реалізуючи соціалістичні засоби, здобувши звання на честь 70-річчя Великого Жовтня, добився певних успіхів на шляху перебудови вищої школи. Вималювались позитивні зрушения в галузі науково-методичної, науково-дослідної і політико-виховної роботи.

За підсумками соціалістичного змагання серед природничо-наукових факультетів перве місце присуджене КОЛЛЕКТИВУ ФІЗИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (декан — Г. Г. Чемересюк, секретар партбюро — І. М. Ткаченко, голова профбюро — О. В. Флорко). Колективу присвоєно звання «Переможець соціалістичного змагання» з врученням перехідного Червоного прапора і Почесної грамоти.

Серед гуманітарних факультетів перве місце посів КОЛЛЕКТИВ ФАКУЛЬТЕТУ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ (декан — Л. М. Голубенко, секретар партбюро — М. З. Яцій, голова профбюро — В. В. Чоботар). Колективу присвоєно звання переможець соціалістичного змагання з врученням перехідного Червоного прапора і Почесної грамоти.

Серед загальноуніверситетських кафедр перве місце присуджено КОЛЛЕКТИВУ КАФЕДРИ НАУКОВОГО КОМУНІЗМУ (завідуючий кафедрою Д. С. Шелест, секретар партбюро — М. М. Чистякова, профгрупрг — Н. С. Степанова); друге місце — КОЛЛЕКТИВУ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ КПРС (завідуючий —

(Закінчення на 2-ій стор.).

ЖОВТЕНЬ У НАШИХ СЕРЦЯХ

(Закінчення.
Початок на 1-ї стор.).

ну ідеологію, підготувати своїх радянських кадрів. Треба було зробити відчутний крок уперед, в духовному розвитку суспільства.

Колектив нашого університету може пишатися тим, що вони зробили у виконання цього завдання свій внесок. Університет був одним з воїнів революційного руху на півдні країни. В роки Радянської влади він, завдяки піклуванню партії й уряду, неухильно зростав і розвивався. З учбового закладу, в якому могли вчитися представники панівних класів, він перетворився на справді народний університет, де факультетів стало вдвічі більше, ніж до революції, де навчаються не сотні, а тисячі молодих людей.

Десятки тисяч спеціалістів для різних галузей народного господарства дав країні наш університет. Він завжди жив життям країни. В його біографії, як у краплині води, відбилась біографія революції.

Кадри, що вийшли з університету, кроївали нелегкими дорогами п'ятирічок, пройшли випробування вогнем і залізом в роки Вітчизняної війни, а в повоєнні роки опанували висоти науки й культури і примижують славу країни сьогодні.

Тут, у залі, серед нас, є 13 чоловік, на грудях яких яєсні невеличкий значок із силуетом Леніна і цифрою «50». Ці люди вступили до партії у важкі часи громадянської війни, в роки ленінського призову і перших п'ятирічок. Серед них Евгенія Володимирівна Гороховська, Порфирій Іванович Потапенко, Олександр Карпович Михеєнко, Бела Яківна Чаленко, Василь Григорович Котельников, Пантелеймон Григорович Чухрій, Любов Володимирівна Гетьманова, Борис Пилипович Чубар та інші товариші, яких ми глибоко шануємо й поважаємо.

75 наших комуністів носять партійні квітки, на яких позначено роки вступу: 1941-й, 42-й, 43-й, 44-й і 1945-й. Ми пишемося цією славною гвардією. В день 70-річчя Жовтня бажаємо всім доброго здоров'я, щастя, добрачу і довгих років життя.

Не померкнуть у нашій пам'яті також образи учасників трьох російських революцій, тих, хто в Жовтні 1917-го повалив владу поміщиків і капіталістів.

Священна пам'ять про героїв громадянської війни, тих, хто відстояв Республіку Рад від імперіалістичних інтервенцій і білогвардійців.

В особі присутнього тут активного учасника громадянської війни Порфирія Івановича Потапенка ми вітаємо вже порідливий університетський загін цих славних героїв. Низкий їм уклін!

Не згасне наше захоплення звершенням ентузіастів перших п'ятирічок — творців могутньої індустрії, будівників колективного сільського господарства, творців соціалістичної культури. Вітаємо сьогодні ветеранів, які вкладали свою працю і талант у виконання планів п'ятирічок. Серед них 510 нагороджені орденами і медалями СРСР, а 343 — високою урядовою відзнакою з гордим на-

писом «Ветеран праці». Ім — наша синівська і братерська подяка!

Безсмертним є подвиг радянської людини, солдата й трудівника у Великій Вітчизняній війні. 375 ветеранів цієї війни — в наших лавах. Дехто з них віддав війні усі 1418 днів. Велике спасибі їм за цей ратний подвиг!

Вітаємо наших дорогих жінок. Жовтень дав їм справжнє визволення. Вони здобули широкий простір для розвитку і творчості. До революції в університеті не мала права вчитися жінка, а сьогодні тут здобувають вищу освіту понад три тисячі дівчат. 339 професорів і викладачів — жінки. Вітаємо і славимо наших жінок — трудівниць, матерів і сестер — вони гідні найвищої поваги!

В день свята Жовтня вітаємо нашу славну молодь. Вона становить більшість нашого університетського колективу. І завжди вносить завзяття, творчість, енергію у виконання завдань, що стоять перед нашим університетом.

Ми — інтернаціоналісти за свою соціалістичну природу. Тому, в день нашого великого свята вітаємо і всіх наших іноземних друзів і товаришів, що вчаться університеті.

Товариши! На нашу долю випали всі труднощі й випробування, що чекають на першопрохідців на дорогах історії. Був 1937 рік, були інші нелегкі часи. Дорогою ціною довелося платити за відступи від ленінських принципів і методів будівництва нового суспільства, за порушення соціалістичної законності, демократичних норм життя в партії і суспільстві, за волонтеризм і догматизм у мисленні і практичних діяльності.

ХХVІІ з'їзд КПРС глибоко, по-ленінськи осмислив, що поєднав у своїх рішеннях велич цілей і реалізм можливостей. Він став уроком правди, що матиме неперебутній політичний моральний цінність. Безкомпромісна, відверта оцінка всього, що заважає йти вперед, — це принципова, ленінська позиція, показник сили партії.

Партія звела в обіг і зробила відомими на цілий світ такі слова як перебудова, нове мислення, гласність. Те, що стоїть за ними — це продовження справи нашої революції, повернення до тих її політичних, соціальних і моральних цінностей, що їх ми реалізували неповною мірою. Це і є прискоренням руху вперед по тому шляху, що почався 7 листопада 1917 року.

Так, саме по тому шляху, а не по шляху повернення до цінностей і методів капіталістичного суспільства, про що мова зараз на Заході.

Те, що соціалізм утверджується на планеті, — факт. І життя, безперечно, піде по маршруту, що його проклав Великий Жовтень. Це історична неминучість. На Заході це не всіх влаштовує. Але суперечку на цю тему розсудить лише історія. І суд уже йде, набувши форми мінного співіснування і змагання двох систем.

Товариши! У переддень свята партія закликала радянських людей пройнятися почуттям відповідальності за майбутнє обличчя країни, за долю соціалізму. Вона звертається до трудової честі, професійної гордості всіх нас. Ми повинні реалізувати завдання дванадцятої п'ятирічки. І це залежить від особистого ставлення до справи кожного з нас.

Споконвіку наша земля славилась майстрами. Тими Майстрами, яким не позичати вміння виконати роботу

так, щоб слава про неї пішла на цілий світ. В нашему університеті теж є такі майстри. Хай наша перебудова стане творчою лабораторією, і фронт для цього в нашему університеті великий.

Багато років віддала роботи з молоддю Олександра Василівна Гриньова — і як винахідниця-вихователь, і як ветеран комсомолу.

Олександра Василівна — бажання гість у студентських аудиторіях і гуртожитках. Не дає вона спокою й молодим «бюрократам» в комітеті комсомолу. Така вже в неї вдача: примушує всіх мислити, діяти, творити добро. Справжня комсомолка ленінського призву.

Давайте уважно й критично осмислювати практику оновлення, цінувати кожну кручинку передового досвіду. Жива думка — неодмінна умова прискорення.

Партія звертається до міністру радянського народу. Ламати закостені форми, методи, звички — справа нелегка. За перебудову треба боротися, її треба захищати. Для цього потрібні наполегливість, твердість, принципільність, потрібні характер і самовідданість.

Є в нашему університеті і косність, і глухі закутки та запліснявілі стереотипи дій і вчинків, є й бюрократизм. Непримирено боротися з усім, що заважає, — справа честі кожного з нас.

Байдужими руками розпочатої роботи не виконати. Вона всім своїм еством відкидає міщанську мораль пристосництва, бездуховного споживцтва. Перебудові потрібні люди, які вболівають за справу, не терплять безгосподарності і тяганини. Її потрібні політичні бійці, безмежно віддані комуністичним ідеалам. Перед лицем цих вимог кожен з нас повинен зробити свій моральний вівір.

Партія покладає великі надії на молодь, з її енергією, потягом до змін, гострою реакцією на недоліки. Сьогодні в наших замирухах майбутнє, доля майже дванадцяти тисяч молодих людей, які вчаться в університеті. До 2000 року ми маємо підготувати майже 30 тисяч молодих спеціалістів, які вершина тимуть долю нашої Вітчизни в ХХІ столітті. Святій обов'язок кожного викладача і працівника — озброїти їх знаннями, дати змогу повніше показати себе в самостійній роботі.

Товариши комуністи! Кожним прожитим днем підтвердіть свою політичну відповідальність, яка сьогодні лягає на КПРС, як на правлячу партію нашої країни. Пам'ятайте, що з ваших дій, з вашої поведінки народ складає думку про партію. Ідеали Жовтня кличуть нас до праці в ім'я добробуту народу, в ім'я процвітання Батьківщини, в ім'я соціалізму і мури.

З'єднаймо ж в одне ціле свій розум, свою волю й енергію, повернімо цю незборну силу на виконання завдань, що стоять перед нами. Гідно продовжуймо справу Великого Жовтня!

В авангарді перебудови

[Закінчення. Початок на 1-ї стор.].

Н. М. Якупов, секретар партбюро — В. П. Глинняний, голова профбюро — О. І. Сушко; третє місце — КОЛЛЕКТИВУ КАФЕДРИ ПОЛІТЕКОНОМІЇ [завідувач — О. Г. Лобунець, секретар партбюро — А. К. Яковлев, профгрупорг — С. В. Крижанівський] і КОЛЛЕКТИВУ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ [завідувач — О. М. Якубовська, партгрупорг — М. Ф. Будянський, профгрупорг — Н. М. Подимова].

Серед науково-дослідних підрозділів перше місце приєднено КОЛЛЕКТИВУ НДЛ-5 [завідувач — О. П. Канчуковський, партгрупорг — Ш. Д. Курмашов, голова профбюро — В. І. Ірха]; друге місце — КОЛЛЕКТИВУ НДЛ-12 [завідувач — О. Д. Богуненко, партгрупорг — Д. Д. Ібрагім-Заде, профгрупорг — С. Н. Симонов] і КОЛЛЕКТИВУ НДЛ-14 [завідувач — В. П. Нетробов, партгрупорг — А. М. Лялін, профгрупорг — С. Д. Фурманов];

Третє місце — КОЛЛЕКТИВУ АСТРОНОМІЧНОЇ ОБСЕРВАТОРІЇ [завідувач — Ю. О. Медведев, секретар парторганізації — Н. М. Кошкін, голова профбюро — І. С. Шестака].

СВІДОЦТВО ЩИРОЇ ДРУЖБИ

Днями в університеті відбулося засідання правління Одеської обласної організації Товариства радянсько-угорської дружби. Із звітом про роботу товариства виступив його голова професор В. В. Сердюк.

Обласна організація товариства радянсько-угорської дружби налічує більш 30 колективних членів, понад 50 тисяч чоловік. Активними учасниками товариства є технікум промислової автоматики, середня школа № 53, педагогічний інститут, Одеський університет ім. І. І. Мечникова.

Головне завдання товариства — знайомити трудящих області і міста з досягненнями і передовим досвідом угорських трудящих, допомагати представникам Угорщини в налагодженні зв'язків у галузі науки, техніки й освіти.

Останні п'ять років робота товариства не обмежувалася лише ознайомчими поїздками, вона мала конкретний діловий характер. Активними учасниками важливих заходів товариства були працівники 17 кафедр університету. Студенти і викладачі нашого вузу надають велику допомогу угорським студентам, які навчаються в Одеській обласній

головних питань — пропаганді перебудови і співробітництва в науково-технічних дослідженнях. Правління задоволило прохання професора В. В. Сердюка про увільнення його від обов'язків голови Товариства радянсько-угорської дружби. Головою правління Одеської обласної організації Товариства радянсько-угорської дружби одностайно обрано ректора університету професора І. П. Зелінського.

С. ФІЛИПЧУК,
студкор.

адреса передового досвіду

«Золота середина» САМОВРЯДУВАННЯ

Термін «самоврядування» дедалі відчутише входить у повсякденне життя нашого факультету. Проте не всі ставляться до нього з однаковим довір'ям, бо лише широке коло питань сьогодні студенти можуть справді розв'язувати самостійно.

Це коло значно поширяє, якщо до студентів приєднать викладачі і представники адміністрації. Завдяки цьому виникне співробітництво студентів зі старшими товаришами, що і буде тією «золотою серединою», до якої повинні прагнути і студенти і викладачі.

Розглянемо це на конкретному прикладі. Під час розподілу студій III курсу по кафедрах віддавна зайнався деканат. І так само віддавна результат розподілу не задовільняла багатьох студентів і викладачів. Цього року на третьому курсі класичного відділу мехмату немає жодного студента, незадоволеного результатами розподілу. Належне в цій справі треба віддати заступникові декана Сергію Михайловичу Покасю, який не побоявся взяти на себе відповідальність і дати змогу комсомольському активу курсу самому розв'язати питання розподілу. Сприяли цьому та також викладачі багатьох кафедр. У результаті виникло співробітництво адміністрації, викладачів і студентів. Таке співробітництво або інакше кажучи, спів управління дало свої плоди.

Найближчим часом комсомольський актив факультету має намір узяти до розгляду кілька інших проблем, розв'язання яких можливе тільки за умов спільної участі студентів і виклад

Варшавське шосе

БУРЧАК Іван Якович,
старший лаборант НДЛ-4.

Глибокої ночі ешелон спинувся в лісі поблизу Подольська. Десь там, удалини, за темним лісовим масивом, точиться бій. Долинали глухі вибухи і, здавалось, двихти землю під ногами. А ні вогника, тільки тьмяні зірочки освітлювальних ракет перетинають нічне небо. Лише з якихось майже непомітних ознак вгадується широка колія Варшавського шосе. Вони стрімко лєтить до столиці, до Москви.

Тут, на Варшавському шосе, готувала рубежі оборони 93-я Східно-Сибірська стрілецька дивізія, котриє з'єднання 7171 — учасник боїв на Халхін-Голі. Вони копали траншеї, будували бліндажі, закопувались у землю за всіма правилами військової науки, а попеледу... Та віддалена канонада, жорстока музика затихаючого бою була реквіємом над братською могилою подольських курсантів. Вони загинули всі до одного, забезпечивши створення за своїми плечима на-

до. До грудня трималися. До Москви німци не пустили. Не могли, не мали такого права.

Мабуть, непогано справлявся зі своїми обов'язками старший лейтенант Бурчак, коли невдовзі після початку наступу під Москвою був призначений начальником зв'язку дивізії. Брав участь у визволенні Підольська, Брянська, Бежецька, згодом — Городка, Вітебська та інших білоруських міст. «В бій хочу йти комуністом», — так написав він у заявлі про прийом до партії суворої зими 41-го. І прийняли його до лав комуністів у бойовій обстановці, на передовій, просто на спостережному пункті, куди прийшов комісар штабу дивізії.

Для нас війна стала головною подією в житті. І в цьому я бачу ще одне страшне її обличчя. Так не повинно бути, це проти природи: бачити все крізь цю жахливу призму. Нам так судилося. Ми поєднані невидимими зв'язками з тими подольськими курсантами, які прикривали нас. І цей зв'язок не повинен на нас урватися.

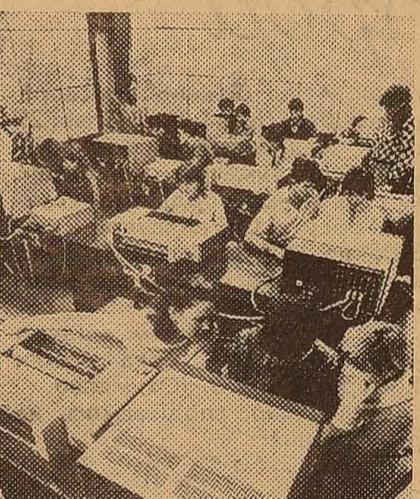
І те, що сьогодні в нас у країні діється, вселяє надію, що зв'язок цей не перерветься ніколи. Без перебудови не було б руху по тому шляху, що його ми будували, яким ішли самі, який захищали під Москвою. Я хочу, щоб наше продовження, наші діти, знали про це.

Ю. ВИНОГРАДОВ.

твоя майбутня професія

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: НОВА КОНЦЕПЦІЯ

Мінівуз, Міністерство освіти, Держпрофосвіт СРСР і Академія педагогічних наук СРСР 13—16 жовтня цього року провели Всесоюзну науково-методичну нараду «Підвищення якості підготовки викладачів у державних університетах в світлі реформи загальноосвітньої і професійної школи та основних напрямків перебудови вищої і середньої спеціальної освіти в країні».

В роботі наради, яка відбулася на базі Мордовського держуніверситету імені М. П. Огарьова в місті Саранську, взяли участь ректори, проректори, доценти і викладачі більш як 40 університетів країни. На чотирьох її секціях було заслушано 74 доповіді, серед яких були надзвичайно актуальні. Наприклад: система планової цільової індивідуальної підготовки викладачів для середніх учбових закладів; оптимізація навчальних планів і програм університетської освіти; психолого-педагогічна підготовка студентів; зростання ролі університетів у підвищенні кваліфікації викладачів середніх учбових закладів.

У рекомендаціях, вироблених на нараді, акцентовано увагу на тому, що пріоритетним напрямком перебудови роботи університетів слід вважати чітку орієнтацію на планомірну підготовку викладацьких кадрів для середніх учбових закладів за прямими договорами з міністерствами освіти союзних республік, обласно, органами профтехосвіти.

НАС ВІТАЮТЬ

З нагоди 70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції на ім'я ректора, секретаря парткому і голови профкому університету надійшло багато вітань і найширіших побажань, колективу щастя, доброго здоров'я, нових творчих успіхів.

Вітальні листи й телеграми, зокрема, надіслали віце-консул Генерального консульства Республіки Куба в Одесі Рауль Аллісар Фернандес, консул Генерального консульства УНР у Києві доктор Сабо Янош, Генеральний консул Народної Республіки Болгарії в Одесі І. Георгієв, міністр вищої і середньої спеціальної освіти УРСР В. Д. Пархоменко, голова Південного наукового центру АН УРСР С. А. Андронаті, Академія наук Молдавської РСР, Вільнюський університет імені В. Капукаса, Іванівський держуніверситет, Гомельський держуніверситет, Львівський ордену Леніна держуніверситет імені Івана Франка, Тартуський університет і багато інших вузів Одеси та міст країни, міністерства, організації, ветерани партії, Великої Вітчизняної війни і праці.

Добрая трагедия

У воїнов-інтернаціоналістів госуніверситета установилась добра традиція — нарешті ребят, проходивших службу в ДРА і находящихся на излечении в Одесе.

Кому, как не нам, поддерживать наших ребят морально, чтобы они повернули в свои силы.

Приходим в госпиталь, приносим свежие новости и впечатления гражданской жизни, угожаем ребят фруктами, дарим цветы.

В канун праздника Октября мы пришли в госпиталь не одни. С нами была университетская группа «Синий альбом», которую воины встретили с большой радостью. С подкупающей искренностью исполнили студенты свои песни-раздумья.

А в заключение выступили ребята из клуба интернационалистов. Свой малень-

«ЗНК» информирует своих читателей, что средства на снаряжение в Одессе памятнику воинам-интернационалистам можно вносить на счет 1700419 в Жовтневом отделении Госбанка с пометкой «Клуб воинов-интернационалистов».

Песни о революции

«Вновь для себя Октябрь мы открываем» — под таким девизом в Актовом зале на Пролетарском бульваре состоялся интернациональный вечер, в котором приняли участие советские и иностранные студен-

ты. О влиянии Октябрьской революции на развитие международного рабочего движения и судьбы народов всех континентов говорили студенты Кореї, Вьетнама, Венгриї, Чехословакии, Куби, Никарагуа, Афганістана, Франції і других стран.

Звучали песни времен гражданской войны в нашей стране — их на большом эмоци-

кий подарок преподнесли и мы, исполнив песню о службе в Афганістане. Хорошо пели студенты Володя Кузькин, награждений двумя медалями «За отвагу», Виталий Поздняков, кавалер ордена «Красного Знамени».

Такие встречи являются лучшим доказательством того, что клубы воинов запаса очень нужны.

К сожалению, значительная часть студентов-интернационалистов в нашем университете пока никак не определила своего отношения к работе клуба. Будем надеяться, что и они не останутся в стороне от хорошего дела.

О. ИВАШЕНКО,
студент III курса
юрфака.

ональном накале исполнили кубинские студенты, — песни о крейсерсе «Аврора», о комсомольцах-добровольцах. Никого не оставили равнодушными стихи М. Дудина, Расула Гамзатова.

Но самым главным словом вечера было слово «МИР». Оно звучало во всех выступлениях, песнях и стихах и вылилось в «Гимн демократической молодежи».

На этой высокой ноте и закончился вечер, оставил в душах его участников ярчайшие воспоминания дружбы.

Л. МОСІЕНКО,
преподаватель
кафедри РКИ.

Заседание клуба «Экономист»

«В перестройку мало только верить — в ней необходимо участвовать!». К такому выводу пришли участники дискуссии, организованной в 1-ом общежитии кафедрой политэкономии в канун 70-летия Великого Октября. Перед студентами выступили профессор А. Г. Лобунец и ведущие преподаватели кафедры.

В откровенной беседе были затронуты узловые моменты развития экономики нашей страны. Студенты не выглядели пассивными слушателями, а активно отстаивали собствен-

ное мнение, задавали вопросы. Свой взгляд на перестройку высказали и иностранные студенты, они поделились опытом преобразования в своих странах.

Конечно, за одну встречу невозможно решить все проблемы, но по единодушному мнению участников, подобные встречи должны стать традиционными.

И. БАЛЕХА,
студентка IV курса
фізического
факультета.

ПО ПУТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИМИРЕНИЯ

Недавно в Кабулі состоялась общепартийная конференция НДПА. Среди 677 делегатів — посланцев партійних організацій всіх провінцій страны були рабочі, крестьяни, военнослужащи, студенти, деятели науки і культури. С докладом «О задачах партії по ускоренню процеса національного примирення и некоторых изменениях в программе действий НДПА» выступил Генеральный секретарь ЦК НДПА Наджибулла.

Программа действий НДПА, — сказал товарищ Наджибулла, — определяет Апрельскую революцию как национально-демократическую, которая обеспечивает национальный прогресс путем широких преобразований демократического характера.

Главное достижение пятилетия, минувшего после предыдущей общенациональной конференции НДПА, — продолжал тов. Наджибулла, — это поступательное развитие Апре-

льской революции, закрепление ее завоеваний, деятельность нашей партии как ведущей и влиятельной силы. Желание быстрее покончить с братоубийственной войной привело нас к политике национального примирения. Народ становится ее действующим лицом.

Далее Генеральный секретарь остановился на вопросах военного строительства, укрепления Вооруженных сил страны. Особенно следует сказать о поистине неоценимой помощи, которую афганскому народу оказывают воины-интернационалисты из СССР. Советскому народу наше отечество будет вечно благодарно за то, что он помогал и помогает защищать и строить новый Афганистан. Генеральный секретарь ЦК НДПА поставил вопрос о необходимости созыва очередного 2-го съезда НДПА.

Джан МОХАММАД,
студент III курса
істфака (ДРА).

А. Г. Железняков: про час і про себе

[Закінчення.
Початок див. в «ЗНК»
№ 31, 32 за 16 і 23 жовт-
ня ц. р.]

На весну 1917 року в особі А. Железнякова ми бачимо злого борця-революціонера, нездовolenого, як це випливало з його щоденників записів, результатами Лютневої революції.

До якої ж партії він належав, за чиими закликами йшов?

На це запитання дає відповідь один з маловідомих епізодів життя героя. Навесні 1917 року він добровільно повертається на Балтійський флот. В цей час виконком Кронштадтської Ради скликав збори представників усіх військових частин, на яких обговорювалися відповіді на 5 запитання: про ставлення Кронштадту до Центральної влади; про урядового комісара; про військових і морських начальників; про органи місцевого самоутримання; про заарештованих комісарів.

В ході обговорення А. Железняков висловив обурення з виступів есерівських ораторів, що закликали до продовження імперіалістичної війни.

— Ви з якої партії? — спітав його голова зборів більшовик С. Г. Рошаль.

— З партії «Геть війну!» — відповів Железняков.

— А з якого корабля?

— З броненосця «Смерть буржуазії».

— Нема такого! — пролунало в залі.

— Нема, то буде! — відрівав Анатолій.

У червні 1917 року А. Г. Железняков — учасник антивоєнної та антиурядової демонстрації в Петрограді. За це його заарештували і на підставі не скасованого царського указу про дезертиру в воєнного часу засудили до 14 років каторги. 6 вересня він з допомогою робітників патронного заводу з тюрми втік. Відтоді все його недовге життя пов'язалося з революційною роботою, з ідеалами Великого Жовтня, із захистом здубуків соціалістичної революції.

Читачам відомий дальший життєвий шлях А. Г. Железнякова. Його вчинки і дії, починаючи з осені 1917 року і кінчаючи героїчною загибеллю на посаді командира бронепоїзда імені Худякова в 1919-му, ось уже не перший десяток літ захоплюють радянських людей. Кожен з основних епізодів його біографії цього періоду став знаменним, багатозначним, незабутнім.

Сміливо да і до кінця відкинувши свої колишні пориви дезорганізуючого бунтарства, він серцем сприйняв ідеї соціалістичної революції і став активним учасником всіх звершень ленінської партії більшовиків.

Невдовзі після втечі з тюрми А. Г. Железняков повертається до Гельсінгфорса. Тут 25 вересня 1917 року на борту яхти «Полярна зірка» проходив 2-й з'їзд представників Балтійського флоту. Він обрав свою робочу президію: П. Ю. Дібенко — голова, делегат А. Вікторський — секретар. Небагато хто тоді зізнав, що А. Вікторський — це не інший, як А. Г. Железняков. А. Вікторовського з'їзд обрав делегатом на II Всеросійський з'їзд Рад.

Напередодні Жовтневого збройного повстання він прибув до Петрограда із загоном моряків Балтійського флоту. Розвідив мости над Невою, щоб дати прохід легендарно-

му крейсеру «Аврора» до Зимового палацу, брав участь в історичному штурмі цього палацу.

На початку листопада 1917 р. А. Железняков добровільно вирушив до Москви — на допомогу її повсталим робітникам у складі трьох ешелонів: на одному з них були матроси, на другому — червоно-гвардійці, на третьому — 426-й Лодейнопольський полк. Комісаром одного із загонів був Ховрін, його ад'ютантом — Железняков.

Наприкінці листопада 1917 року балтійці відкликали до Петрограда, А. Железняков став начальником охорони Таврійського палацу, де в січні 1918 року проходили Установчі збори. Він і запропонував їх учасникам припинити безглузді засідання й залишити палац 1 січня. А. Железняков довів про це делегатам III Всеросійського з'їзу Рад і закінчив свій виступ справді пророчими словами: «Революційні армії і флоту, всім «чорноробам революції» стане сил для того, щоб довести революцію до кінця і здобути остаточну перемогу над капіталом».

Одразу ж після з'їзу А. Г. Железняков у складі загону балтійських моряків вирушив на південні країни для боротьби з внутрішньою і зовнішньою контрреволюцією. Його обирають членом Верховної колегії у румунських і російських справах і за мандатом, підписанням В. І. Леніном, призначають комісаром Дунайської військової флотилії.

Мужньо билися матроси флотилії з бояро-румунськими і білогвардійськими військами. Та сили були нерівними. Флотилія відступила до Севастополя й Одеси.

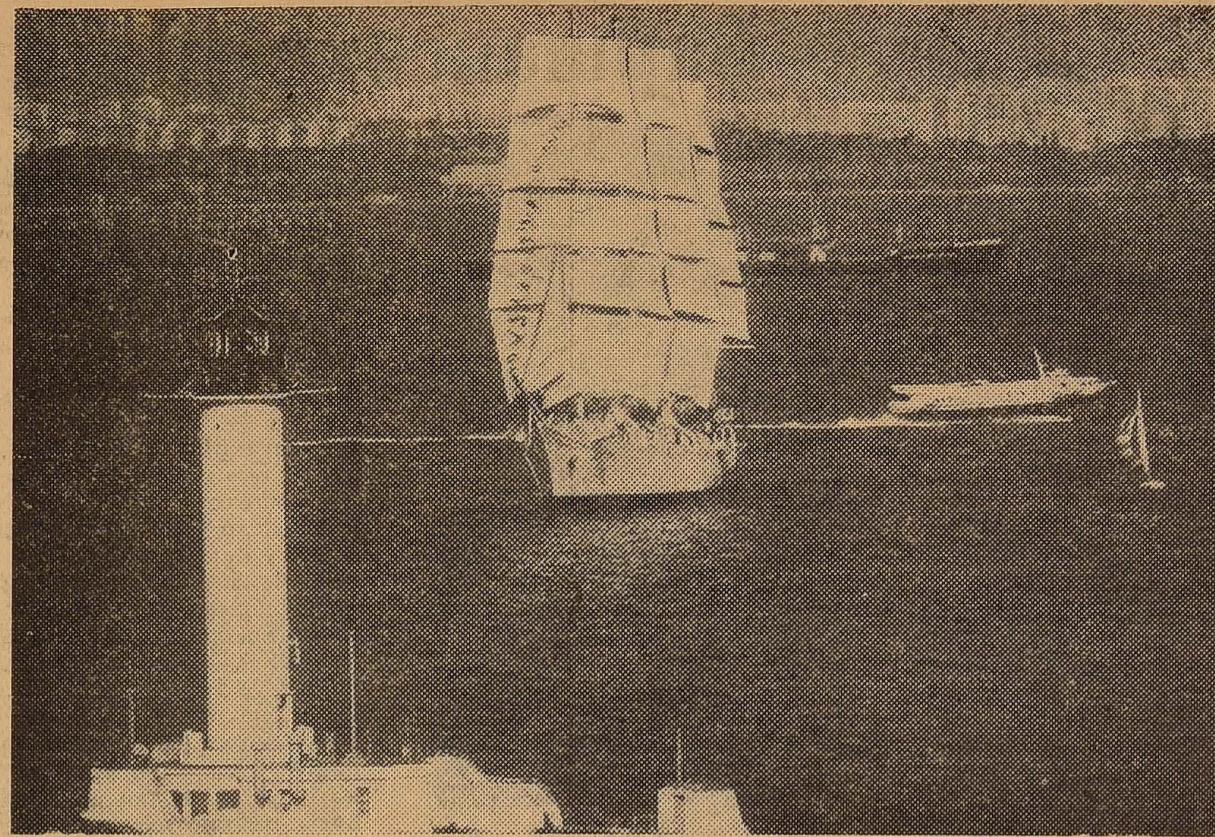
В Одесі А. Г. Железняков дістас нове бойове завдання: захищати край від наступу австро-німецьких полчищ. Далі був Царицинський фронт, де А. Железняков командував полком у дивізії легендарного В. І. Кіквіда, а з осені 1918 року — підпільна робота в Одесі під прізвищем Віктор, боротьба проти кайзерівських окупантів, петлюрівців, білогвардійців, інтервентів.

З травня 1919 року А. Г. Железняков — командир бронепоїзда, а згодом — бригади бронепоїздів 3-ї Української радянської армії. З червня — командир бронепоїзда 14-ї армії на Південному (проти Денікіна) фронті.

Харків, Одеса, Севастополь, Миколаїв, Херсон, Ізмаїл, Верховцеве — в найгарячіших точках боїв за владу Рад можна було зустріти відважного балтійського матроса, легендарного чоловіка-командира. 26 липня 1919 року він героїчно загинув, командуючи бронепоїздом у запеклом бою з білогвардійцями Добрармії під Верховцевим. Поховали його в Москві на Ваганьківському кладовищі поруч з В. Кіквідзе.

Аналізуючи життєвий шлях А. Г. Железнякова ретроспективно — від позначки останнього бою — не можна не відзначити щасливою для нас ту обставину, що час зберіг щоденникові записи легендарного народного героя. Ці талановиті рядки, хоч і не всі, дійшли до потомків і безперечно забагатять кожного, хто до них торкнеться. Вони доломожуть читачеві правильно, об'єктивно і глибоко зрозуміти час, у якому А. Г. Железнякову та його поколінню довелося жити й боротися за пролетарську революцію, за нові дороги нашої Вітчизни.

I. КАЛМАКАН.

на вашу книжкову полицею

Для вас, хіміки

Дуже цікавою для хіміків-органіків є випущена видавництвом «Мир» книжка «Хіміческие приложения топологии и теории грифов». Це колективна монографія значних спеціалістів у галузі застосування математичних методів у теоретичній хімії. У ній доступною формою викладено основи топології і теорії грифів та їх застосування до описання органі-

чних сполук і найновіші дослідження у цій галузі.

На конкретних прикладах автори показують, що абстрактні топологічні поняття відбиті в наукових схемах і діаграмах, не лише добре описують відомі органічні структури, а й мають велике евристичне значення — дають змогу виявити закономірності будови і перетворення органічних сполук, а

також передбачити нові структури і властивості молекул. Книжка може бути корисною не лише хімікам, що спеціалізуються в галузі теоретичної органічної хімії і хімії полімерів, а й біохімікам, фізикам-теоретикам і математикам, які займаються прикладням математичного апарату до хімічних досліджень, а також студентам і аспірантам названих спеціальностей.

С. КИРИЧЕНКО,
головний бібліограф
НБ ОДУ.

Філателія

Крейсер «Аврора»

Крейсер «Аврора» не раз відтворювали поштові марки Радянського Союзу. Уперше це було зроблено в 1928 році на одній з мініатюр серії, випущеної до 10-річчя Червоної Армії. На малонку — військовий моряк, крейсер і прапор ВМФ.

В роки Великої Вітчизняної війни серією марок відзначено 25-і роковини Радянської Армії і Флоту. На малонку двох знаків поштової оплати цього

випуску — грізний крейсер, що підтримує атаку морських піхотинців.

Найчастіше ж «Аврора» відтворювалася на поштових емблемах, присвячених ювілею Великої Жовтневої соціалістичної революції. Так, до 40-річчя Великого Жовтня крейсер зображені на полях блоку, 46-ї роковині відзначенні двома мініатюрами, де зображені «Аврора» і космічні кораблі.

До 50-річчя Великого Жовтня в Москві проводилася філателістична виставка. Було випущено поштовий блок, що зображує дві марки: першу радицьку, випущену в жовтні 1918 року, і мініатюру з серії «В. І. Ленін у творах радянської скульптури» — «Ленін у Розливі» В. Пінчука. На полях

блоку — революційний корабель, стилізований Серп і Молот і текст: «50 років Жовтня».

Легендарний крейсер можна побачити й на марці серії 1977 року «60-річчя Жовтневої революції». Одна з мініатюр показує «Аврору» на фоні земної кулі.

Кілька разів випускалися знаки поштової оплати з обрисами ордена «Жовтневої революції», де відтворено барельєфне зображення крейсера.

Особливий інтерес виникає марка 1980 року з серії «Боїві кораблі ВМФ СРСР». Перша мініатюра цієї серії відображає крейсер «Аврора» на фоні ордена «Жовтневої революції».

В. МОЗЕЛЬ,
студент III курсу
мехмату.

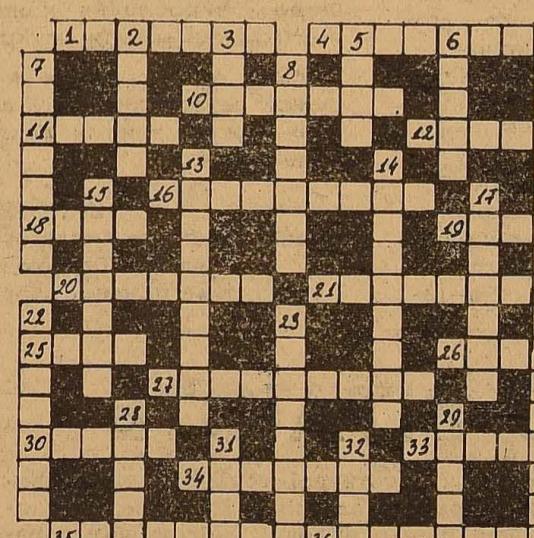
Навколо кросворда

В 1868 році в Англії під час розкопок римського поселення Корініум знайдено якусь подобу кросворду III—VI століття нової ери. 1936 року кросворд знайдено й на одній з колон Помпеї. Накреслили його до горезвісного виверження Везувія, що знищив місто.

тур Уїн і опублікував його 1913 року в одному із святкових додатків до американського журналу «Уорлд». Нова розвага одразу привернула увагу читачів.

Перша збірка кросвордів вийшла друком у 1924 році.

Років зо два тому італійський журнал «Панорама» опублікував триметровий кросворд з дев'ятьма сотнями клі-

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 1. Елементарная частица, входящая в состав ядра атома. 4. Меловодный участок реки с пологим скатом, обращенным против течения, и крутым — по течению. 10. Комедия Н. В. Гоголя. 11. Оптический генератор-источник очень узкого и мощного пучка света. 12. Уплата денег

путем переводного векселя. 16. Советский педагог и писатель. 18. Форменная фуражка в русских мужских гимназиях в XIX веке. 19. Разрыв расписаний лекций, уроков. 20. Предсказание, суждение о дальнейшем развитии чего-либо. 21. Исполнитель сложных гимнастических номеров в цирке. 25. Духовный глава у мусульман. 26. Столица союзной республики. 27. Род крокодилов, обитающих в Азии и в Южном Китаї. 30. Ежемесячный научно-популярный журнал. 33. Химический элемент, газ. 34. Воинское звание высшего командного состава военно-морского флота. 35. Созвездие Южного полушария звездного неба. 36. Масса или порошок, приготовленные из семян какао с сахаром и пряностями.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 2. Государство в Азии. 3. Город во Франции на реке Ионна. 5. Не-большая хищная зверек. 6. Американский писатель. 7. Повозка с сиденьем и с козлами для возницы. 8. Южное вечнозеленое хвойное дерево. 9. Зодиакальное созвездие. 13. Травянистое лекарственное растение. 14. Хроматическая гармоника с клавиатурой фортепіанного типу. 15. Спортивное общество. 17. Вид старинного плотного узорного бархата. 22. Сорт блестящей мягкой ткани. 23. Государство в Западній Африці. 24. Небольшая птица семейства воробынъх. 28. В древнегреческой мифологии: один из сыновей Урана и Геї. 29. Часть земной или водной поверхности, в пределах которой встречается тот или иной вид животных или растений. 31. Крупная неядовитая хищная змея. 32. Партийный псевдоним профессионального революционера.

ПІШІТЬ НАМ. Петра Великого, 2, держуні-верситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.